

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ**

Ταχ. Δ/νση: Δ. Μποφόρ 7
71202 - Ηράκλειο

Πληρ.: Γραφείο Προϊσταμένης

Τηλ.: 2813404510

Fax : 2810335040

E-mail: mkassotaki@mou.gr

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Προς:

Ως πίνακας Αποδεκτών

Θέμα : Μελέτες ωρίμανσης έργων ΕΤΠΑ και Ταμείου Συνοχής που θα υλοποιηθούν στην επόμενη Προγραμματική Περίοδο 2021-2027

Σχετικό: Η αριθμ. 22392/ 25-02-2020 εγκύκλιος του Υπ. Επενδύσεων και Ανάπτυξης

1. Εισαγωγή

Η εμπειρία από την υλοποίηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΕΠ) της τρέχουσας περιόδου 2014-2020 καταδεικνύει ότι η εξασφάλιση ώριμων έργων κατά την έναρξη μιας προγραμματικής περιόδου αποτελεί σημαντικό παράγοντα τόσο για την έγκαιρη ενεργοποίηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, όσο και για την επιτυχή ολοκλήρωση αυτών. Δεδομένου ότι το έτος 2021 σηματοδοτεί και την τυπική έναρξη των Ε.Π. της προγραμματικής περιόδου (ΠΠ) 2021-2027, κρίνεται επιβεβλημένη η έγκαιρη προετοιμασία και ωρίμανση έργων, επιλέξιμων για συγχρηματοδότηση, ιδιαίτερα δε έργων με υψηλό προϋπολογισμό και έργων που απαιτούν σύνθετες και χρονοβόρες διαδικασίες ωρίμανσης.

Λαμβάνοντας υπόψη τα αναφερόμενα στη σχετική εγκύκλιο του Υπ. Επενδύσεων και Ανάπτυξης, δύνανται να χρηματοδοτηθούν μελέτες ωρίμανσης έργων που προγραμματίζονται να υποβληθούν σε Ε.Π του ΕΣΠΑ 2021-2027, από πόρους των ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020, στο πλαίσιο των Αξόνων Προτεραιότητας αυτών, εφόσον εκπληρώνονται οι παρακάτω προϋποθέσεις:

- α)** οι μελέτες ωρίμανσης θα αφορούν σε έργα, τα οποία θα είναι επιλέξιμα για συγχρηματοδότηση στην επόμενη ΠΠ,
- β)** εφόσον τα εν λόγω έργα δεν ενταχθούν στο ΕΣΠΑ 2021-2027, οι δαπάνες των αντίστοιχων μελετών ωρίμανσης θα καταστούν μη επιλέξιμες,
- γ)** οι άξονες προτεραιότητας των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων στους οποίους θα ενταχθούν οι μελέτες ωρίμανσης, **θα πρέπει να προβλέπουν τέτοιου είδους δράσεις.**

2. Πεδίο Εφαρμογής

Βασικά κριτήρια για την επιλογή των έργων προς ωρίμανση, θα είναι αφενός η επιλεξιμότητα για τη νέα περίοδο, όπως βεβαίως προδιαγράφεται στην παρούσα φάση και αφετέρου η σκοπιμότητα αυτών στην κατεύθυνση εκπλήρωσης των αναπτυξιακών προτεραιοτήτων της Περιφέρειας Κρήτης.

Ειδικότερα:

- α)** Οι στόχοι πολιτικής, οι ειδικοί στόχοι του ΕΤΠΑ και του Ταμείου Συνοχής, καθώς και οι επιλέξιμες κατηγορίες παρέμβασης με βάση τις προτάσεις κανονισμών της ΠΠ 2021-2027 αποτυπώνονται στους πίνακες 1 και 2 του παρόντος εγγράφου. Σύμφωνα με την πρόταση της Ε.Ε για τον Κανονισμό του ΕΤΠΑ και του Ταμείου Συνοχής, δε θα είναι επιλέξιμοι για χρηματοδότηση

οι ακόλουθοι τύποι επενδύσεων:

- ✓ επενδύσεις σε υποδομές αεροδρομίων,
- ✓ επενδύσεις σε χώρους υγειονομικής ταφής αποβλήτων,
- ✓ επενδύσεις σε εγκαταστάσεις για την επεξεργασία υπολειμματικών αποβλήτων,
- ✓ επενδύσεις που συνδέονται με την παραγωγή, την επεξεργασία, τη διανομή, την αποθήκευση ή την καύση ορυκτών καυσίμων, με εξαίρεση τις επενδύσεις που συνδέονται με τα καθαρά οχήματα όπως ορίζονται στο άρθρο 4 της οδηγίας 2009/33/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου,
- ✓ επενδύσεις σε ευρυζωνικές υποδομές σε περιοχές στις οποίες υπάρχουν τουλάχιστον δύο ευρυζωνικά δίκτυα ισότιμης κατηγορίας,
- ✓ χρηματοδότηση για την αγορά τροχαίου υλικού με σκοπό τη χρήση σε σιδηροδρομικές μεταφορές.

β) Στη παρούσα φάση, που δεν έχουν οριστικοποιηθεί οι στόχοι, οι προτεραιότητες κλπ, είναι αναγκαίος ο έλεγχος και για τη συμβατότητα των προτεινόμενων προς ωρίμανση έργων με τις υφιστάμενες στρατηγικές/σχεδιασμούς σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο (πχ συμβατότητα έργων διαχείρισης υδατικών πόρων με τα Σχέδια διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών, συμβατότητα έργων διαχείρισης απορριμμάτων με ΕΣΔΑ/ΠΕΣΔΑ, συμβατότητα έργων διαχείρισης λυμάτων με την Οδηγία 60/2000/ΕΚ και την 91/271/ΕΚ, συμβατότητα έργων μεταφορών με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών (ΣΠΕΜ), συμβατότητα έργων ΤΠΕ με Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική, κλπ).

γ) Οι προτάσεις που θα χρηματοδοτηθούν θα πρέπει κατά κανόνα, να οδηγούν στην πλήρη ωρίμανση των απαιτούμενων έργων και τα παραδοτέα κάθε πράξης θα πρέπει να επιτρέπουν τη δημοπράτηση του αντίστοιχου έργου. Δύναται επίσης να χρηματοδοτηθούν και μελέτες που ολοκληρώνουν την ωρίμανση έργου που έχει ήδη μερικώς μελετηθεί.

Ενδεικτικά, δύναται να χρηματοδοτηθούν οι παρακάτω τεχνικές μελέτες:

- 1) Εκπόνηση μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων και λοιπές υποστηρικτικές/προπαρασκευαστικές μελέτες (π.χ. εκτίμησης απαλλοτριούμενων εκτάσεων).
- 2) Εκπόνηση τεχνικών μελετών ωρίμανσης έργων, όλων των απαιτούμενων σταδίων ανάλογα με το σύστημα δημοπράτησης, βάσει Ν.4412/2016.
- 3) Σύνταξη τευχών δημοπράτησης ανάλογα με το σύστημα δημοπράτησης, βάσει του Ν.4412/2016.
- 4) Επικαιροποίηση/συμπλήρωση/τροποποίηση υφισταμένων τεχνικών μελετών και τευχών δημοπράτησης.
- 5) Υπηρεσίες τεχνικού συμβούλου για την υποστήριξη του δικαιούχου στην επίβλεψη, έλεγχο και έγκριση των μελετών ωρίμανσης, στην περίπτωση που οι μελέτες αυτές εκπονούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του δικαιούχου.

Επιπλέον των παραπάνω δύναται να χρηματοδοτηθούν:

- 1) Μελέτες για ολοκληρωμένες στρατηγικές, ΣΒΑΚ, ΤΠΕ, και λοιπών τομέων πλην τεχνικών έργων,
- 2) Μελέτες για προετοιμασία έργων που θα υλοποιηθούν μέσω ΣΔΙΤ και προβλέπεται να συγχρηματοδοτηθούν από το νέο ΕΣΠΑ.

3. Διαδικασία αξιολόγησης και ένταξης μελετών σε Α.Π των Ε.Π. του ΕΣΠΑ 2014-2020

Οι διαδικασίες εξειδίκευσης, έκδοσης πρόσκλησης, αξιολόγησης και ένταξης των πράξεων που αφορούν σε μελέτες ωρίμανσης έργων, καθώς και η παρακολούθηση της υλοποίησής τους, θα είναι σύμφωνες με τα προβλεπόμενα στο ισχύον Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του ΕΣΠΑ 2014-2020. Ειδικότερα, η ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Κρήτης θα αξιολογήσει τις πράξεις(μελέτες) βάσει

εγκεκριμένων κριτηρίων από την Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΠ ΚΡΗΤΗ 2014-2020. Σε κάθε περίπτωση, κατά τη διαδικασία αξιολόγησης, η ΕΥΔ, πέραν των κριτηρίων επιλογής των πράξεων του ΕΠ ΚΡΗΤΗ 2014-2020, θα λάβει υπόψη και τις παρακάτω προϋποθέσεις, η τήρηση των οποίων είναι υποχρεωτική :

1. τους κανόνες επιλεξιμότητας των έργων της περιόδου 2021-2027, όπως αποτυπώνονται στην σημείο (α) της παραγράφου 2 της παρούσας, με βάση τα μέχρι σήμερα δεδομένα,
2. τη συμβατότητα των προτεινόμενων έργων με εθνικές/περιφερειακές στρατηγικές/επιχειρησιακά σχέδια όπως περιγράφεται στην παράγραφο 2, σημείο (β) ,
3. την ωρίμανση του έργου μέχρι το στάδιο της προετοιμασίας των τευχών δημοπράτησης, μέσα από τα παραδοτέα της πράξης και τη δυνατότητα ολοκλήρωσης των μελετών εντός της τρέχουσας περιόδου (31/12/2023),
4. τη δέσμευση του δικαιούχου (με σχετική δήλωση κατά την υποβολή του τεχνικού δελτίου στην ΕΥΔ) ότι θα προτείνει το προς μελέτη έργο για ένταξη στην επόμενη ΠΠ κατά προτεραιότητα.

Για τη μεγιστοποίηση των αποτελεσμάτων της σχετικής δράσης, θα δοθεί προτεραιότητα στην ωρίμανση έργων σημαντικού π/υ , καθώς και έργων που κατά κανόνα χρειάζονται μεγάλο χρόνο ωρίμανσης με βάση την υπάρχουσα εμπειρία και ισχύουσα νομοθεσία.

5. Διαδικασία ενεργοποίησης του ΕΠ ΚΡΗΤΗ 2014-2020 για τη χρηματοδότηση μελετών ωρίμανσης έργων της επόμενης προγραμματικής περιόδου

Με την παρούσα επιστολή σας γνωστοποιούμε ότι η ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Κρήτης προγραμματίζει να εκδώσει πρόσκληση υποβολής προτάσεων που αφορά σε μελέτες ωρίμανσης έργων της ΠΠ 2021-2027. Της ενέργειας αυτής θα προηγηθεί ένα στάδιο διαβούλευσης με τους αρμόδιους εθνικούς και τοπικούς φορείς, καθώς και τους εν δυνάμει δικαιούχους του ΕΠ Κρήτης 2021-2027. Στο πλαίσιο αυτής της διαβούλευσης προσκαλείσθε να αποστείλετε στην ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Κρήτης τις προτάσεις σας για μελέτες ωρίμανσης έργων, με τρόπο συνοπτικό, συμπληρώνοντας το συνημμένο Πίνακα 3 , με τα παρακάτω στοιχεία :

1. συνοπτική περιγραφή έργου που θα μελετηθεί προκειμένου να ωριμάσει
2. είδος μελετών που θα χρηματοδοτηθούν,
3. αναγκαιότητα και σκοπιμότητα έργου προς ωρίμανση (όπως υποχρεώσεις θεσμικού πλαισίου για την υλοποίηση του έργου, σύνδεση κατηγορίας έργων με εθνικές στρατηγικές και σχέδια δράσης)
4. επιλεξιμότητα έργου στο πλαίσιο της νέας περιόδου,
5. εκτιμώμενος χρόνος μελετητικής ωρίμανσης της εκάστοτε κατηγορίας έργων,
6. εκτιμώμενος π/υ με ανάλυση ανά επιμέρους μελέτη

Παρακαλούμε για την αποστολή των προτάσεών σας μέχρι την 30^η Ιουνίου 2020 μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στο kriti@mou.gr. Η παρούσα επιστολή έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα www.pepkritis.gr, με τους συνημμένους πίνακες.

Παραμένουμε στη διάθεση σας για κάθε πρόσθετη διευκρίνηση.

Συνημμένα:

3 Πίνακες

Εσωτερική Διανομή

1. Προϊστ. Μονάδων Α', Β1,Β2
2. Στελέχη ΕΥΔ
3. Φακ. 2021-2027
4. Χρονολογικό Αρχείο

Ο Περιφερειάρχης Κρήτης

Σταύρος Αρναουτάκης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

A. Επιτελικές Δομές ΕΣΠΑ

1. Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων - Τομέα Παιδείας (ΕΔ ΕΣΠΑ Παιδείας)
2. Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών (ΕΔΥΜΕΤ/ΥΠΥΜΕ)
3. Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας - Τομέα Περιβάλλοντος
4. Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας - Τομέα Ενέργειας
5. Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Υγείας (ΕΔΕΥΠΥ)
6. Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Τουρισμού (ΕΔΕΤΤ)
7. Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού (ΕΔΕΠΟΛ)
8. Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (ΕΔ ΕΣΠΑ ΥΝΑΝΠ)

B. Περιφέρεια Κρήτης

1. Αντιπεριφερειάρχες Περιφερειακών Ενοτήτων
2. Τομεακοί Αντιπεριφερειάρχες
3. Τεχνικές Υπηρεσίες Περιφερειακών Ενοτήτων
4. Δ/ση Τεχνικών Έργων
5. Δ/ση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού
6. Τμήμα Πολιτικής Προστασίας
7. Δ/ση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού

Γ. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης

1. Γραφείο Συντονίστριας
2. Δ/σεις Δασών
3. Δ/ση Διαχείρισης Υδάτων

Δ. Δήμοι της Κρήτης

1. Γραφείο Δημάρχων
2. Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών
3. Δ/ση Προγραμματισμού

Ε. ΔΕΥΑ Κρήτης

1. Γραφείο Προέδρου ΔΣ
2. Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών

ΣΤ. ΦΟΔΣΑ Κρήτης

1. ΔΕΔΗΣΑ
2. ΕΣΔΑΚ
3. ΦΟΔΣΑ Βόρειας Πεδιάδας

Η. Ακαδημαϊκά και Ερευνητικά Ιδρύματα της Κρήτης

1. Πανεπιστήμιο Κρήτης (Γραφείο κ. Πρύτανη)
2. Μεσογειακό Πανεπιστήμιο Κρήτης (Γραφείο κ. Πρύτανη)
3. Πολυτεχνείο Κρήτης (Γραφείο κ. Πρύτανη)
4. Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας (Γραφείο κ. Προέδρου)
5. ΕΛΚΕΘΕ
6. ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ

Θ. Φορείς Υγείας

- 7^η ΥΠΕ (για ενημέρωση και συντονισμό των φορέων που εποπτεύει)

Ι. Εφορείες Αρχαιοτήτων Κρήτης

Κ. Αρχιεπισκοπή Κρήτης

Λ. Περιφερειακή Δ/ση Εκπαίδευσης Κρήτης

Μ. Εμπορικά και Βιομηχανικά Επιμελητήρια Κρήτης

Ν. ΠΕΔ Κρήτης (Γραφείο κ. Προέδρου)

Ξ. Οργανισμό Ανάπτυξης Κρήτης (Γραφείο κ. Προέδρου)

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Στόχοι Πολιτικής & Ειδικόί Στόχοι	Επιλέξιμες κατηγορίες Υποδομών προγραμματικής περιόδου 2021-2027
<p>ΜΙΑ ΕΞΥΠΝΟΤΕΡΗ ΕΥΡΩΠΗ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΟΥ ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΥ ΚΑΙ ΕΞΥΠΝΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ</p> <p>-</p> <p>(i) ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών</p> <p>(ii) εκμετάλλευση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τις κυβερνήσεις</p> <p>(iii) ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ</p> <p>(iv) ανάπτυξη δεξιοτήτων για την έξυπνη εξειδίκευση, τη βιομηχανική μετάβαση και την επιχειρηματικότητα</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Πολύ μικρές επιχειρήσεις - πάγια & άυλα περιουσιακά στοιχεία/ άμεση σύνδεση με δραστηριότητες E&K, δραστηριότητες E&K συμπεριλαμβανομένης της δικτύωσης (βιομηχανική έρευνα, πειραματική ανάπτυξη, μελέτες σκοπιμότητας). 2. ΜΜΕ - πάγια & άυλα περιουσιακά στοιχεία/ άμεση σύνδεση με δραστηριότητες E&K, δραστηριότητες E&K συμπεριλαμβανομένης της δικτύωσης (βιομηχανική έρευνα, πειραματική ανάπτυξη, μελέτες σκοπιμότητας), ψηφιοποίηση, επιχειρηματική υποδομή, ανάπτυξη και διεθνοποίηση, διαδικασίες καινοτομίας. 3. Δημόσια ερευνητικά κέντρα & τριτοβάθμια εκπαίδευση - πάγια & άυλα περιουσιακά στοιχεία/ άμεση σύνδεση με δραστηριότητες E&K. 4. Δημόσια ερευνητικά κέντρα, τομέας τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και κέντρα ικανοτήτων - E&K (συμπεριλαμβανομένης της δικτύωσης). 5. e-gov. 6. Ψηφιακές δεξιότητες και ψηφιακή ένταξη. 7. e-health. 8. Ανάπτυξη δεξιοτήτων για την έξυπνη εξειδίκευση, τη βιομηχανική μετάβαση και την επιχειρηματικότητα. 9. ΜΜΕ & όμιλοι ΜΜΕ - Προηγμένες υπηρεσίες στήριξης. 10. Θερμοκοιτίδα, υποστήριξη τεχνοβλαστών, παράγωγων επιχειρήσεων (spin outs) και νεοσύστατων επιχειρήσεων. 11. Στήριξη συνεργατικών σχηματισμών (cluster) καινοτομίας και δικτύων επιχειρήσεων κατ' εξοχήν προς όφελος των ΜΜΕ. 12. Επιχειρήσεις, ερευνητικά κέντρα και τριτοβάθμια εκπαίδευση - Μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία. 13. Επιχειρήσεις & χαμηλές εκπομπές άνθρακα/ ανθεκτικότητα και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή - E&K, μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία. 14. Επιχειρήσεις & κυκλική οικονομία - E&K, μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία.

<p>ΜΙΑ ΠΙΟ ΠΡΑΣΙΝΗ ΕΥΡΩΠΗ ΜΕ ΧΑΜΗΛΕΣ ΕΚΠΟΜΠΕΣ ΑΝΘΡΑΚΑ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ ΣΕ ΚΑΘΑΡΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΤΩΝ ΠΡΑΣΙΝΩΝ ΚΑΙ ΜΠΛΕ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ, ΤΗΣ ΚΥΚΛΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΤΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ, ΤΗΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ</p> <p>(i) προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης (ii) προαγωγή των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (iii) ανάπτυξη έξυπνων ενεργειακών συστημάτων, δικτύων και εξοπλισμού αποθήκευσης σε τοπικό επίπεδο (iv) προαγωγή της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης των κινδύνων και της ανθεκτικότητας στις καταστροφές (v) προαγωγή της βιώσιμης διαχείρισης του νερού (vi) προώθηση της μετάβασης σε μια κυκλική οικονομία (vii) ενίσχυση της βιοποικιλότητας, των πράσινων υποδομών στο αστικό περιβάλλον και τη μείωση της ρύπανσης</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ενεργειακή απόδοση - ιδιωτικά και δημόσια κτήρια, ΜΜΕ. 2. ΑΠΕ: αιολική, ηλιακή, βιομάζα, θαλάσσια, γεωθερμική κ.α. 3. Έξυπνα συστήματα διανομής της ενέργειας. 4. Συμπαράγωγή υψηλής απόδοσης, τηλεθέρμανση και τηλεψύξη. 5. Πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων - πλημμύρες, πυρκαγιές, άλλοι κίνδυνοι, φυσικοί κίνδυνοι μη σχετιζόμενοι με κλίμα & κίνδυνοι από ανθρωπογενείς δραστηριότητες. 6. Παροχή πόσιμου νερού: άντληση, επεξεργασία, υποδομές αποθήκευσης και διανομής, μέτρα αύξησης απόδοσης. 7. Διαχείριση υδάτων & διατήρηση υδάτινων πόρων (διαχείριση ΛΑΠ, επαναχρησιμοποίηση, μείωση διαρροών). 8. Συλλογή και επεξεργασία υγρών αποβλήτων. 9. Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, ανακύκλωσης, μηχανική βιολογική επεξεργασία, θερμική επεξεργασία. 10. Διαχείριση εμπορικών, βιομηχανικών ή επικίνδυνων αποβλήτων. 11. Προώθηση της χρήσης ανακυκλωμένων υλικών ως πρώτων υλών. 12. Αποκατάσταση βιομηχανικών χώρων και μολυσμένης γης, αέρας & θόρυβος, Natura 2000, φύση, βιοποικιλότητα, πράσινες υποδομές. 13. Επιχειρήσεις - παροχή υπηρεσιών που συμβάλλουν στην οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και στην ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή. 14. ΜΜΕ - στήριξη φιλικών προς το περιβάλλον διεργασιών παραγωγής και αποδοτικής χρήσης των πόρων.
<p>ΜΙΑ ΠΙΟ ΔΙΑΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΗ ΕΥΡΩΠΗ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΕΩΝ ΤΠΕ</p> <p>(i) ενίσχυση της ψηφιακής συνδεσιμότητας (ii) ανάπτυξη βιώσιμου, ανθεκτικού στην κλιματική αλλαγή, έξυπνου, ασφαλούς και διατροφικού ΔΕΔ-Μ (iii) ανάπτυξη βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης, ασφαλούς και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση σε ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα (iv) προαγωγή της βιώσιμης πολυτροπικής αστικής κινητικότητας</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ΤΠΕ/ Ευρυζωνικό δίκτυο πολύ υψηλής χωρητικότητας - δίκτυο κορμού/οπισθόζευξης, πρόσβαση/τοπικός βρόχος με επιδόσεις ισοδύναμες με εγκατάσταση οπτικών ινών για εξυπηρέτηση κατοικιών και επαγγελματικών χώρων (μέχρι το σημείο διανομής) & για προηγμένες ασύρματες επικοινωνίες (μέχρι το σταθμό βάσης), άλλα είδη υποδομών ΤΠΕ. 2. Δρόμοι: νέο δίκτυο και ανακατεσκευές (ΔΕΔ-Μ, συνδέσεις με ΔΕΔ-Μ, εθνική, περιφερειακή και τοπική οδοποιία) & ψηφιοποίηση των μεταφορών. 3. Σιδηρόδρομοι: νέο δίκτυο και ανακατεσκευές (ΔΕΔ-Μ, άλλοι σιδηρόδρομοι) & ψηφιοποίηση των μεταφορών & Ευρωπαϊκό Σύστημα Διαχείρισης της Σιδηροδρομικής Κυκλοφορίας & Κινητός σιδηροδρομικός εξοπλισμός. 4. Καθαρές αστικές μεταφορές: υποδομή, τροχαίο υλικό, ποδηλατόδρομοι, ψηφιοποίηση, υποδομές εναλλακτικών καυσίμων. 5. Πολυτροπικές μεταφορές: ΔΕΔ-Μ, μη αστικές. 6. Λιμάνια: ΔΕΔ-Μ, άλλα. 7. Ψηφιοποίηση μεταφορών: άλλοι τρόποι μεταφοράς*.

<p>ΜΙΑ ΠΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΠΥΛΩΝΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ</p> <p>-</p> <p>(i) ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των αγορών εργασίας και της πρόσβασης σε ποιοτικές θέσεις απασχόλησης μέσω της ανάπτυξης της κοινωνικής καινοτομίας και των υποδομών</p> <p>(ii) βελτίωση της πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης υποδομών</p> <p>(iii) ακόμη μεγαλύτερη κοινωνικοοικονομική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, μεταναστών και των μειονεκτουσών ομάδων, με την εφαρμογή ολοκληρωμένων μέτρων που αφορούν μεταξύ άλλων τη στέγαση και τις κοινωνικές υπηρεσίες</p> <p>(iv) εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη με την ανάπτυξη υποδομών, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης.</p>	<p>ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΥΓΕΙΑΣ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ & ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Υποδομές και υπηρεσίες στήριξης της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας, της πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης ενηλίκων 2. Υποδομές για την προσωρινή υποδοχή και στον τομέα της στέγασης (μεταναστών, προσφύγων και ατόμων που ζητούν ή βρίσκονται υπό διεθνή προστασία). 3. Υγεία - υποδομές, εξοπλισμός, κινητά περιουσιακά στοιχεία, ψηφιοποίηση. 4. Άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα.
<p>ΜΙΑ ΕΥΡΩΠΗ ΠΙΟ ΚΟΝΤΑ ΣΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ ΤΗΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΠΡΩΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΚΑΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΑΣΤΙΚΩΝ, ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΠΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΩΝ</p> <p>-</p> <p>i) την ενίσχυση της ολοκληρωμένης κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, της πολιτιστικής κληρονομιάς και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές·</p> <p>ii) την ενίσχυση της ολοκληρωμένης κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, της πολιτιστικής κληρονομιάς και της ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένων των αγροτικών και των παράκτιων περιοχών μέσω της τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή: της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και συναφών υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού, της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών και της φυσικής κληρονομιάς και του οικότουρισμού. 2. Φυσική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων. <p><i>(Επιλέξιμες στον 5ο στόχο πολιτικής είναι και οι παρεμβάσεις όλων των υπόλοιπων στόχων, ωστόσο, ΠΡΟΣΟΧΗ! οι 2 κατηγορίες παρεμβάσεων που αναφέρονται στον 5ο στόχο πολιτικής δεν τυχαίνουν επιλεξιμότητας υπό τους άλλους στόχους πολιτικής)</i></p>
<p>* Πιθανή επιλεξιμότητα συστημάτων ψηφιοποίησης για τις πολυτροπικές μεταφορές, τα λιμάνια αλλά και για τις αερομεταφορές</p>	

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: Επιλέξιμες κατηγορίες Υποδομών ΠΠ 2021-2027 με βάση πεδία παρέμβασης των νέων κανονισμών, τα οποία εμπίπτουν σε σχετικές δράσεις των ΑΠ του ΕΠ ΚΡΗΤΗ 2014-2020

Επενδύσεις σε πάγια περιουσιακά στοιχεία δημόσιων ερευνητικών κέντρων και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας
Επιχειρηματική υποδομή για ΜΜΕ (συμπεριλαμβάνονται βιομηχανικά πάρκα και βιομηχανικοί χώροι)
Θερμοκοιτίδα, υποστήριξη τεχνοβλαστών, παράγωγων επιχειρήσεων (spin outs) και νεοσύστατων επιχειρήσεων
Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση του υφιστάμενου οικιστικού αποθέματος, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα
Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση της δημόσιας υποδομής, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα
Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πλημμύρες (συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων και υποδομών διαχείρισης καταστροφών)
Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πυρκαγιές (συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων και υποδομών διαχείρισης καταστροφών)
Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: άλλοι κίνδυνοι, π.χ. καταιγίδες και ξηρασία (συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων και υποδομών διαχείρισης καταστροφών)
Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων για φυσικούς κινδύνους μη σχετιζόμενους με το κλίμα (π.χ. σεισμοί) και κινδύνων που συνδέονται με ανθρώπινες δραστηριότητες (π.χ. τεχνολογικά ατυχήματα), συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων και υποδομών διαχείρισης καταστροφών
Παροχή νερού το οποίο προορίζεται για ανθρώπινη κατανάλωση (άντληση, επεξεργασία, υποδομές αποθήκευσης και διανομής, μέτρα αύξησης της απόδοσης, παροχή πόσιμου νερού)
Διαχείριση υδάτων και διατήρηση υδάτινων πόρων (συμπεριλαμβάνονται η διαχείριση λεκάνης απορροής ποταμού, ειδικά μέτρα για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, επαναχρησιμοποίηση, μείωση των διαρροών)
Συλλογή και επεξεργασία υγρών αποβλήτων
Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, ανακύκλωσης
Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μηχανική βιολογική επεξεργασία, θερμική επεξεργασία

Διαχείριση εμπορικών, βιομηχανικών ή επικίνδυνων αποβλήτων
Προώθηση της χρήσης ανακυκλωμένων υλικών ως πρώτων υλών
Αποκατάσταση βιομηχανικών χώρων και μολυσμένης γης
Ποιότητα του αέρα και μέτρα μείωσης του θορύβου
Προστασία, αποκατάσταση και βιώσιμη χρήση των τόπων του δικτύου Natura 2000
Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, πράσινες υποδομές
Νέες δευτερεύουσες οδικές συνδέσεις με το οδικό δίκτυο και τους κόμβους ΔΕΔ-Μ
Άλλες νέες εθνικές, περιφερειακές οδοί και οδοί τοπικής πρόσβασης
Άλλες ανακατασκευές και βελτιώσεις οδών (αυτοκινητοδρόμων, εθνικών, περιφερειακών ή τοπικών οδών)
Ψηφιοποίηση των μεταφορών: οδοί
Υποδομή για καθαρές αστικές μεταφορές
Υποδομές ποδηλασίας
Ψηφιοποίηση των αστικών μεταφορών
Υποδομή για προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα
Υποδομή για πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση
Υποδομή για τριτοβάθμια εκπαίδευση
Υποδομή για επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και για εκπαίδευση ενηλίκων
Υποδομές στον τομέα της στέγασης των μεταναστών, των προσφύγων και των ατόμων που ζητούν ή βρίσκονται υπό διεθνή προστασία
Υποδομές στον τομέα της στέγασης (εκτός από μετανάστες, πρόσφυγες και άτομα που ζητούν ή βρίσκονται υπό διεθνή προστασία)
Άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα
Υποδομές στον τομέα της υγείας
Υγειονομικός εξοπλισμός
Κινητά περιουσιακά στοιχεία στον τομέα της υγείας
Ψηφιοποίηση στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης
Υποδομές για την προσωρινή υποδοχή μεταναστών, προσφύγων και ατόμων που ζητούν ή βρίσκονται υπό διεθνή προστασία

Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και συναφών υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού
Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών
Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικοτουρισμού
Φυσική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων